

KENDELSE

afsagt af Den Særlige Klageret torsdag den 1. juni 2023 i sag:

22/19913

Advokat A kærer på vegne af T Retten i Glostrups beslutning af 4. oktober 2022

Advokat A har ved mail af 4. oktober 2022 kæret Retten i Glostrups beslutning af 4. oktober 2022 om, at advokat A ikke kunne beskikkes som forsvarer for T.

Advokat A har nedlagt påstand om, at beslutningen af 4. oktober 2022 ændres, således at han beskikkes som forsvarer for T.

Anklagemyndigheden har påstået sagen afvist og har subsidiært påstået stadfæstelse.

T er sigtet for overtrædelse af tilholdsloven ved at have overtrådt et tilhold om ikke at chikanere Københavns Politi og for overtrædelse af straffelovens § 266 ved at have fremsat en telefonisk bombetrussel mod Panum instituttet.

Det er oplyst, at sagen mod T fortsat er under efterforskning og afventer bl.a. en udtalelse om Ts psykiske tilstand på gerningstidspunktet og en anbefaling af egnet sanktion. Advokat B blev på anklagemyndighedens begæring beskikket som forsvarer for T den 31. januar 2022.

T er underlagt værgemål til varetagelse af samtlige økonomiske og personlige forhold efter værgemålslovens § 5.

Efter anmodning fra Ts værge, C, tilbagekaldte retten den 17. februar 2022 beskikkelsen af advokat B og beskikkede i stedet advokat D.

Den 23. september 2022 anmodede advokat A om at blive beskikket som forsvarer for T.

Advokat A var beskikket som forsvarer for T i en anden straffesag ved Københavns Byret og havde repræsenteret ham i en civil sag om ophævelse af Ts værgemål.

Værgen C skrev den 26. september 2022 til advokaterne og retten og anmodede om, at advokat D fortsatte sagen, og hun tiltrådte således ikke, at der skete ombeskikkelse.

Den 4. oktober 2022 bestemte Retten i Glostrup, at der ikke var grundlag for at tage anmodningen om ombeskikkelse til følge. Advokat D var derfor fortsat beskikket som forsvarer for T.

Af retsbogen af 4. oktober 2022 fremgår bl.a.:

”Retten finder ikke efter det fremkomne, at der er grundlag for at tage anmodningen om ombeskikkelse til følge.”

Ved mail af 4. oktober 2022 kærede advokat A rettens beslutning.

Anbringender

Advokat A har navnlig anført, at han bør beskikkes som forsvarer for T, da T udtrykkeligt har anmodet om ham som forsvarer. Ts værgemål forhindrer ham ikke i selv at vælge sin forsvarer. Det fremgår hverken af værgemålsloven eller af sagsbehandlingsbekendtgørelsen, at T ikke kan vælge sin egen forsvarer. Det følger derimod af retsplejelovens § 730 og § 732, at der er frit forsvarervalg, og der er ikke i retsplejeloven nævnt noget om, at psykisk syge under værgemål ikke kan vælge deres egen forsvarer. Efter retsplejelovens § 906 er en psykisk syg endvidere ikke ubetinget udelukket fra at anke på egen hånd. Efter artikel 6, stk. 3, litra c, i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention har sigtede ret til at forsvare sig ved bistand af en forsvarer han selv har valgt, og der skal være relevante og tilstrækkelige grunde til at gøre indgreb i denne ret. Det er der ikke i denne sag.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at sagen skal afvises, da Retten i Glostrups afgørelse ikke kan kæres til Den Særlige Klageret. Afslaget på ombeskikkelse er begrundet i en vurdering af, om T er i stand til med retsvirkning at fremsætte et ønske om beskikkelse af en ny forsvarer, henset til at han er undergivet værgemål. Afgørelsen ses truffet ud fra en vurdering af, hvem der efter retsplejelovens § 730, stk. 1, og retsplejelovens § 735, stk. 2, er berettiget til at vælge/ønske en forsvarer for sigtede. Der er derfor ikke tale om en situation omfattet af retsplejelovens § 736, stk. 1, nr. 4, eller de øvrige bestemmelser omfattet af Klagerettens kompetence efter retsplejelovens § 737. Subsidiært skal Retten i Glostrups afgørelse stadfæstes, da T er underlagt et værgemål til

varetagelse af samtlige økonomiske og personlige forhold og derfor ikke selv med retsvirkning kan ønske eller vælge en forsvarer. Dette tilkommer hans værge.

Retsgrundlag

Retsplejelovens § 730, stk. 1, har ordlyden:

”Stk. 1. Den, der sigtes for en forbrydelse, er berettiget til at vælge en forsvarer til at stå ham bi i overensstemmelse med de nedenfor nærmere givne regler. Er sigtede under 18 år, og har den pågældende ikke indgået ægteskab, tilkommer valget forældremyndighedens indehaver, som er berettiget til at optræde på sigtedes vegne.”

Bestemmelsens 2. pkt. blev nyaffattet ved lov nr. 389 af 14. juni 1995. Af de almindelige bemærkningerne i lovforslaget (Folketingstidende 1994-95, tillæg A, lovforslag nr. L 192) fremgår bl.a.:

”1. Indledning

Lovforslaget er en følge af det samtidigt fremsatte forslag til værgemålsloven, der skal gennemføre en ny lovgivning til afløsning af de gældende regler i myndighedsloven om umyndiggørelse og værgebeskikkelse m.v. Nærværende lovforslag skal således ses i sammenhæng med forslaget til værgemålsloven.

...

2. De gældende regler i myndighedsloven om umyndige m.v.

4. Forslagene om konsekvensændringer

...

Er en voksen under værgemål alene efter værgemålslovens § 5, indebærer værgemålet ikke begrænsninger i den pågældendes mulighed for at indgå aftaler på egen hånd. Værgemål efter værgemålslovens § 5 skal heller ikke tinglyses, og omverdenen vil derfor ikke i almindelighed kunne anses for at være bekendt med værgemålet. Den, der er under værgemål efter værgemålslovens § 5, er derfor for så vidt stillet som andre myndige, men under hensyn til det anvendelsesområde, som denne form for værgemål må antages at få, vil den, der er under værgemål, formentlig i det fleste tilfælde være så passiv, at denne ikke på egen hånd indgår aftaler. Hvis personer under § 5-værgemål på egen hånd indgår aftaler, kan aftalen eventuelt rammes af reglen i værgemålslovens § 46, hvorefter en aftale ikke er bindende, hvis det må antages, at den er indgået af en person, der manglede evnen til at handle fornuftmæssigt.

...

Det er Justitsministeriets opfattelse, at formålet med den nye smidigere værgemålsordning efter værgemålslovens § 5 bør tilgodeses i videst muligt omfang, således at personer under denne form for værgemål også i relation til den øvrige lovgivning behandles som myndige.”

Klagerettens begrundelse og resultat

I sagens behandling har følgende medlemmer deltaget: Hanne Schmidt, Henrik Estrup, Kari Sørensen, Lasse Højlund Christensen og Hanne Rahbæk.

Af forarbejderne til retsplejelovens § 730, stk. 1, fremgår det, at personer, der er underlagt værgemål efter værgemålslovens § 5, skal betragtes som myndige i relation til den øvrige lovgivning. Da T alene er underlagt værgemål efter værgemålslovens § 5, skal han betragtes som myndig.

Efter retsplejelovens § 730, stk. 1, 1. pkt., er T således berettiget til selv at vælge en forsvarer.

Retten i Glostrup har ikke angivet en hjemmel eller begrundelse for sin afgørelse af 4. oktober 2022.

Retten i Glostrup beskikkede oprindeligt på anklagemyndighedens opfordring en forsvarer for T. Der blev senere foretaget ombeskikkelse på værgens opfordring. T har således ikke selv tidligere fremsat anmodning om beskikkelse af en bestemt forsvarer. Klageretten finder derfor, at anmodningen om beskikkelse af advokat A må anses for omfattet af retsplejelovens § 736, stk. 1, nr. 3, hvorefter en beskikkelse kan tilbagekaldes, når sigtede anmoder om beskikkelse af en ny forsvarer og ikke tidligere har haft lejlighed til at anmode om en bestemt forsvarer.

Den Særlige Klageret har efter praksis hidtil behandlet sager om ombeskikkelse i de situationer, som efter en ændring af retsplejeloven ved lov nr. 714 af 8. juni 2018 er omfattet af retsplejelovens § 736, stk. 1, nr. 3 og 4. Det følger af lovens forarbejder, at der ikke var tilsigtet nogen ændring i kæreadgangen til Den Særlige Klageret. Klageretten må derfor anses for kompetent til at behandle sagen.

Efter ordlyden af retsplejelovens § 736, stk. 1, nr. 3, kan retten tilbagekalde en beskikkelse af en forsvarer, hvis sigtede anmoder om beskikkelse af en ny forsvarer og ikke tidligere har haft lejlighed til at anmode om en bestemt forsvarer. Det er i forarbejderne til retsplejelovens § 736, stk. 1, nr. 3, forudsat, at beskikkelse kan nægtes, hvis ombeskikkelsen vil medføre en væsentlig forsinkelse af sagen.

Det er oplyst, at sagen ikke er berammet til hovedforhandling, og Klageretten finder således, at en ombeskikkelse ikke vil medføre en forsinkelse af sagen. På baggrund af sagens oplysninger i øvrigt, herunder oplysningerne om, at advokat A også tidligere har repræsenteret T i en straffesag og i en sag vedrørende ophævelse af hans værgemål, finder Klageretten, at der ikke er grundlag for at nægte ombeskikkelse til den forsvarer, T selv har anmodet om.

Klageretten ændrer derfor Retten i Glostrups afgørelse af 4. oktober 2022, så advokat A beskikkes som forsvarer for T.

Thi bestemmes:

Advokat A beskikkes som forsvarer for T.